

Na slovíčko, přátelé...

Mlčící malby...

Kladení otázek je veskrze lidské, přirozené a užitečné. Každý z nás jich denně klade nepočítaně. Ptáme se na věci praktické, důležité, citlivé, pracovní i soukromé a intimní. Klademe ale i otázky zbytečné, provokativní, hloupé, zraňující a bolestivé. Ptáme se nahlas i šepetem, veřejně i v soukromí. Ptáme se lidí známých i neznámých, přátel i nepřátel, milovaných i milujících. Ptáme se, protože hledáme řešení, poznání, podporu nebo soucit. Ptáme se ale i proto, že nic nehledáme, že nic nalézat nechceme. Kládeme mnoho otázek mnoha lidem, knihám nebo internetu, ale jen málo otázek klademe sami sobě. Myslím si, že to není dobře. Spokojíme-li se jen s myšlenkami jiných, s jejich viděním života, jejich prožitky a názory, pak přestáváme být sami sebou. Pozvolna, ale neodvratně podléháme kultu již řečeného a psaného. Neprahneme po vlastních myšlenkách, ale pohodlně a bez rizika přijímáme ty cizí.

„Pouhé výklady jsou právě takové jako malby, ty stojí sice před námi, jako živé, ale když se jich na něco otážíme, velmi vznešeně mlčí“ (Sokrates). Něco na tom určitě je. Naš vlastní úsudek se často bojácně, úslužně a pokrytecky krčí pod vrstvami psaného. Mnohdy nehledáme čisté listy, jen obrácíme ty popsané. Popsané někým jiným, někde jinde a často o něčem jiném. Popsané listy, které nás zbavují tíhy odpovědnosti za naše vlastní rozhodnutí a nezatěžují naše vlastní svědomí. Možná neumíme, nemůžeme anebo nechceme přijmout psané slovo jen jako příležitost k vlastnímu zamyšlení, poučení a rozjímání, jako příležitost k napsání svých vlastních slov, myšlenek a poznání, jako příležitost ptát se sebe sama a být sám sebou.

V hlídkovém voze jsem seděl sám. Nedělní dopoledne v brněnském sídlišti bylo

poklidné, pohodové a slunečné. Do oběda zbývalo dost času a lidé v parcích, na dětských hřištích a lavičkách si užívali volného dne. Hlas operačního, který se ozval z vysílačky, zněl nepatřičně a rušivě. Pokus o vloupání do nedalekého novinového stánku se k nedělnímu dopoledni také nějak nehodil, ale svědek události už čekal na místě. Starší muž, s výrazem přísného profesora a neklidným jezevčíkem u nohou, se představil a hned mi podával svůj občanský průkaz. Pod mříží na novinovém stánku bylo vidět prasklé vnější sklo dvojitého okna. To vnitřní zůstalo neporušené. Dostal jsem popis dvou mladistvých pachatelů a směr jejich útěku. Spatřil jsem je po necelých 100 metrech. Šli proti mně, poskakovali, strkali do sebe a vesele se smáli. Zůstal jsem stát, dal si ruce v bok a čekal, až přijdou blíž. Přišli, pozdravili a šli dál. Nevnímali, netušili, nechápali. Byli ve svém vlastním světě osmiletých kluků. S Kubou a Rostou jsem si sednul na lavičku vedle stánku. Jeden přes druhého povídali a povídali. „Přiznávali“ se k touze po malém plastovém autíčku, které bylo přilepené na časopisu za sklem stánku. „Přiznávali“ se, k nedojedené svačině, leda byle vyčištěným zubům a sprostému slovu, které dnes řekli alespoň dvakrát. „Přiznávali“ se, a pod příslibem vrácení mi půjčili malý oblázek zahřátý v jejich dlaní, kterým ťukali na sklo stánku. „Přiznávali“ se ..., ale k čemu vlastně? Ta otázka, kterou jsem si položil, přišla příliš pozdě. Soukolí právních formulací, postupů a metodik se dalo do pohybu. Oznámení „přísného profesora“, škoda způsobená prasklým sklem, touha mít malé plastové autíčko a nakonec i „přiznání“, a ten malý oblázek zahřátý dlaní „pachatele“, to vše nezadržitelně špelo k pojmenování, kvalifikaci, obvinění a zadokumentování. Pokus o vloupání a zadržení pachatelů. Psal jsem na služebně úřední záznam a zoufale hledal způsob, jak uniknout z pastí psaného. Hledal jsem čisté listy pro vlastní slova a pocty. Čisté listy, kde bych popsal teplo malého obláčku, který možná nebyl nástrojem

Co dnes v listech najdete... ?

- ▶ Blackout
- ▶ Diskuzní klubové večery v roce 2015
- ▶ Letní branně vzdělávací seminář – bude 14. 8. 2015

Vydává:
Statutární město Brno - Městská policie
Brno • Preventivně informační oddělení •
Zelný trh 13, 602 00 Brno •
Telefon: 548 210 035
E-mail: pio@mpb.cz • www.mpb.cz
Absolventské listy jsou neprodejně!
Vychází v nákladu 1 000 kusů
a jsou určeny zejména absolventům
projektu Senior akademie.

Opravdovým zdrojem poznání je omyl.

Karel Čapek

pro vloupání. Kde bych popsal touhu po malém plastovém autíčku, která možná nebyla touhou loupit. Kde bych popsal, jak jsem to nedělní dopoledne viděl já. Ale nebylo cesty zpět. Systém už měl na všechno svoje slova, věty i celé odstavce a ustanovení.

Kluci seděli na chodbě policejního oddělení a čekali na příjezd rodičů. Vedle nich stáli dva policisté v civilu a dělali si poznámky do svých zápisníků. Stál jsem kousek od nich s úředním záznamem v ruce. S papírem plným slov, která nebyla moje. S papírem, který se stal další „mlčící malbou“, jež

...dokončení na poslední straně →

Motto k zamyšlení

„To, co je už za námi a to co je před námi, jsou maličkosti ve srovnání s tím, co je uvnitř nás.“

Ralph Waldo Emerson

Blackout

1. Co je to BLACKOUT?

Tímto pojmem označujeme rozsáhlý výpadek dodávek elektrické energie na velkém území po dobu desítek hodin nebo dnů, který zasáhne velké množství obyvatel. Takový výpadek může nastat zejména v důsledku mimořádné události v přenosové soustavě.

V případě, že jde pouze o lokální výpadek (např. část města), popř. je-li obnovena dodávka elektrické energie v řádu desítek minut až hodin, nejedná se o BLACKOUT. Informace, že se jedná o skutečný BLACKOUT se všemi možnými důsledky a dopady, může veřejnost obdržet postupně, se zpožděním – dle vývoje situace. Délku trvání do obnovy dodávky energií nelze s určitostí předvídat.

2. Jaké jsou příčiny vzniku BLACKOUTu?

Příčin vzniku takovéto mimořádné události může být celá řada:

- Porucha způsobená přírodními vlivy. Z hlediska přírodních vlivů bude jednou z možných příčin poruchy na přenosové soustavě větrná smršť. Tato událost může způsobit tzv. **domino efekt**, kdy jedna příčina postupně vyvolává řadu na sebe navazujících událostí.
- Podobný dopad může mít dlouhotrvající sněžení nebo silná námraza, případně kombinace těchto jevů.
- Významný přetok energie ze zahraničních rozvodných soustav. Transport energie z elektráren (např. větrných a fotovoltaických) ze severu Německa do center odběru v jižnějších částech Německa vede přes přenosovou soustavu ČR. V případě náhlého nárůstu produkce elektřiny (a nevyrovnání spotřeby na druhé

straně) by mohlo dojít k rozsáhlému výpadku.

- Technické poruchy. Poruchy (např. požár transformátoru) mohou vzniknout jak v místech produkce energie, tak i přímo v přenosové soustavě. V případě, že nastane kombinace několika závažných poruch, může dojít k rozsáhlému výpadku dodávek elektrické energie.
- Lidský faktor. V případě souběhu několika negativních vlivů mohou např. dispečeri provozu chybně vyhodnotit vzniklou situaci, která může následně vyústit až v rozsáhlý výpadek dodávek elektrické energie. Takovým situacím je ve velké míře předcházeno prostřednictvím odborně způsobilého obsluhujícího personálu a vytvářením obsáhlé soustavy bezpečnostních pravidel.
- Teroristický útok. Útok může být proveden přímo, např. destrukcí trafostanic, nebo může být veden prostřednictvím informačních sítí (tzv. kybernetický útok).

Vzhledem k propracovanému bezpečnostnímu systému se jeví jako nejpravděpodobnější důvod vzniku rozsáhlého výpadku elektrické energie souběh několika významných příčin najednou.

Od příčiny vzniku BLACKOUTu se odvíjí i rychlost znovuobnovení dodávek el. energie. Pokud dojde např. ke značnému fyzickému poškození infrastruktury, bude čas obnovy přímo úměrný rozsahu tohoto poškození (v řádu dnů až týdnů).

3. Jaká opatření mohou být v případě vzniku BLACKOUTu přijata v České republice?

Existuje celá řada účinných nástrojů, pomocí kterých je možné mimořádným událostem v energetice předcházet či je přímo řešit. Jedná se o nástroje, které vycházejí především z legislativních úprav, jako např. vyhlášení předcházení stavu nouze a vyhlášení stavu nouze v energetice. Tyto stavy může provozovatel přenosové soustavy vyhlásit na celém území. Na vyhlášení těchto stavů přímo navazují provozní opatření v přenosové soustavě, která vycházejí z celé řady klíčových plánů (frekvenční, regulační, omezovací, vypínací).

V případě, že by taková mimořádná událost ve značném rozsahu ohrožovala životy, zdraví, majetek a životní prostředí, může být vyhlášen některý z krizových stavů. V této souvislosti mohou být přijímána orgány státní správy tzv. krizová opatření, která spočívají např. v omezení pohybu a pobytu osob na vymezeném území, právu pokojně se shromažďovat apod. Může být nařízena např. evakuace osob, pracovní povinnost nebo pracovní výpomoc. Dále jsou přijímána opatření nouzového přežití obyvatelstva, která zahrnují např.:

- nouzové zásobování základními potravinami,
- nouzové zásobování pitnou vodou,
- nouzové základní služby obyvatelstvu,
- nouzové dodávky energií,
- organizování humanitární pomoci.

4. Jak zjistím, že se jedná o BLACKOUT a ne o krátkodobý výpadek elektřiny?

Ne u každého výpadku elektřiny se musí jednat o BLACKOUT. Může se například jednat o plánovanou odstávku elektřiny z důvodu údržby distribuční sítě. To lze ověřit např. na úředních deskách nebo webových stránkách obcí či místně příslušné distribuční společnosti (stránky jsou i během výpadku dostupné prostřednictvím např. mobilních telefonů či tabletů). Informace o plánovaných odstávkách se dozvíte např. zde: http://portal.eon.cz/cs/otg/?TXT_PSC.

Pokud dojde k výpadku elektřiny a nejedná se o plánovanou odstávku, je potřeba zjistit, o jaký druh výpadku se jedná (lokální nebo rozsáhlý). Mezi základní ukazatele toho, že jde pouze o lokální výpadek el. proudu, patří:

- osvětlenost okolních obcí nebo městských částí,
- stále vysílání lokálních rádií,
- pohyb elektrických vlakových jednotek po trati.

Ovšem ani na základě těchto ukazatelů není možné přesně vyhodnotit situaci. Vždy je vhodné si zapnout rádio (přenosné, v mobilním telefonu nebo autorádio) pro zjištění podrobnějších informací. Další informace můžete také během několika hodin najít na úřední desce ve vaší

DOMINO EFEKT: větrná smršť → pády stromů do el. vedení → přerušení dodávek el. energie koncovým odběratelům → narušení rovnováhy mezi výrobou a spotřebou el. energie → automatické odpojování nezátížených výrobních zařízení → rozpad přenosové soustavy na oddělené ostrovy → kaskádové šíření poruchy → BLACKOUT

obci či městské části. V podobných situacích se vždy najdou osoby, které začnou šířit ničím nepodložené poplašné zprávy, proto takovýmito informacím nepodléhejte a dále je nešířte! Vždy dbejte pokynů zasahujících záchranných složek a orgánů veřejné správy a dodavatelů energií.

5. Co nebude fungovat v případě vzniku BLACKOUTu?

Je nutné si uvědomit, že zajištění stabilní dodávky elektrické energie je naprostou nezbytností pro správné fungování každé moderní společnosti.

V případě BLACKOUTu nebude možné využívat celou řadu technologií, které jsou přímo závislé na dodávkách elektrické energie a nejsou současně zálohovány náhradními zdroji energie (např. dieselagregáty, bateriemi apod.).

V první fázi výpadku zcela jistě zaznamenáte, že nefungují:

- všechny přístroje, které ke svému provozu potřebují připojení do el. sítě,
- běžné osvětlení (v domácnostech, veřejných budovách, pouliční lampy),
- zabezpečovací zařízení budov (včetně elektrického otevírání dveří, garážových vrat a bran),
- dopravní signalizační zařízení (dopravní semaforey, signalizace železničních přejezdů apod.),
- bankomaty a současně nebude možné uskutečnit nákupy v obchodech s elektronickou evidencí prodeje (snímání čárových kódů, platba kartou apod.),
- většina čerpacích stanic pohonných hmot,
- hromadná doprava, která je přímo závislá na dodávkách elektrického proudu (vlaky, tramvaje, trolejbusy).

V druhé fázi výpadku (v řádu hodin) zaznamenáte, že dochází k problémům v oblastech:

- dodávek pitné vody
- dodávek plynu a tepla,
- výpadkům signálů mobilních operátorů,
- nefunkčnosti datových sítí (internetu) apod.,
- svoz odpadu.

V pozdějších fázích (v řádu desítek hodin) bude docházet k dalším významným potížím:

- v oblasti zásobování (potraviny, léčiva, pohonné hmoty apod.),
- v oblasti komunikace (omezený přístup k ověřeným informacím),
- při fungování jednotlivých úřadů,
- v oblasti bezpečnosti (narušování veřejného pořádku).

6. Jaké dopady může mít BLACKOUT na běžný život člověka?

Jakýkoliv výpadek elektrické energie (i krátkodobý) pocítí téměř okamžitě všechny osoby nacházející se na daném území. Mnohem znatelnější dopady bude mít taková událost v oblastech s větší koncentrací obyvatel.

Bezprostředně po vzniku blackoutu dojde k uvíznutí osob:

- ve výtazích (pokud nejsou vybaveny speciálními záložními zdroji),
- v hromadných dopravních prostředcích (především ve vlakových soupravách na elektrifikovaných tratích),
- v dopravních zácpách (vzhledem k nefunkčnosti dopravních signalizačních zařízení).

Mezi další znatelné dopady této mimořádné události bude patřit:

- omezení dostupnosti informací,
- přetíženost tel. sítí (bude velmi obtížné navázat kontakt s blízkými osobami),
- zhoršený přístup ke složkám Integrovaného záchranného systému (přetížení tísňových linek, delší dojezdové časy jednotlivých složek),
- omezené fungování nemocnic (vykonávány pouze neodkladné operace apod.),
- omezené možnosti zajištění hygienických standardů (nefungující voda a odpady, kazící se potraviny apod.),
- omezená možnost nákupu potravin a vody,
- omezený nákup pohonných hmot,
- omezené možnosti při zajištění vytápění,
- zvýšené riziko vzniku požárů (nouzové svícení svíčkami apod.),

- nemožnost výkonu zaměstnání a školní docházky (většina budov a výrobních prostorů bude uzavřena),
- omezená možnost dopravy (omezené využití prostředků hromadné dopravy, nedostatek pohonných hmot v motorových vozidlech apod.)

7. Jak se připravit na BLACKOUT?

Na základě zkušeností ze zahraničí můžeme říci, že BLACKOUT nastává většinou naprosto nečekaně. Abychom dopady takovéto události co nejvíce minimalizovali, je nutné se co nejdůkladněji připravit.

TIP: Příprava by měla probíhat tak, jako byste se chystali na několikadenní výlet do zcela neobydlené oblasti s proměnlivými klimatickými podmínkami.

Nejdůležitější části příprav na BLACKOUT a jiné mimořádné události (např. povodně) je vytvoření si dostatečných zásob potravin a vody. Tyto zásoby by měly postačit minimálně na 3 dny pro všechny členy domácnosti, a to včetně všech Vašich domácích mazlíčků. K vytvoření dostatečné zásoby pitné vody se nejlépe hodí balená voda, kterou je vhodné skladovat v chladných a temných prostorech (např. sklepech). Obecně lze doporučit trvanlivé potraviny, které jsou vhodné k rychlé přípravě a které běžně v domácnosti využijete i v případě, že BLACKOUT nenastane, jako např.:

- konzervy a zavařeniny (např. masové a zeleninové),
- paštiky, fermentované nebo sušené maso,
- trvanlivé mléko, sušenky, čokoláda, energetické tyčinky, sušené ovoce, oříšky,
- cukr, med, sirup apod.

V případě, že budete mít k dispozici funkční vařič a vodu, můžeme navíc doporučit např.:

- těstoviny, luštěniny, rýže, brambory,
- čaj, káva, olej, sůl, cibule, česnek apod.

TIP: Vzhledem ke snadné přípravě a možnosti dlouhodobého skladování se k tomuto účelu hodí různé typy dehydratovaných potravin, které můžete zakoupit např. v prodejnách s outdoorovým vybavením.

Vždy je nutné potraviny vhodně skladovat, pozorně sledovat dobu jejich trvan-

...dokončení z první strany

nikdy neodpoví na otázky těm, kteří si je kladou. Kluci mě zahlédli a zamávali. Odcházel jsem s pocitem studu, vlastního selhání a malým teplým oblázkem v kapse.

Luboslav Fiala

Diskuzní klubové večery v roce 2015

Pro konání Diskuzních klubových večerů nadále platí, že jsme limitováni počtem míst v sále (70 osob). Proto zůstává v platnosti i systém místenek, které si můžete vyzvednout, vždy nejdříve jeden měsíc před konáním klubového večera, v Poradenském centru v ulici Křenové č. 4. Na srpnový klub připravujeme setkání s generální ředitelkou organizace Rozkoš bez rizika z.s., paní PhDr. Hanou Malinovou, CSc., se kterou si budeme povídat o problematice násilí na ženách v sexbyznysu, intimní asistenci pro lidi s handicapem, nebo vývoji HIV pozitivitu a snižování výskytu pohlavně přenosných infekcí. ■

Termíny klubových večerů:

od 17:00 do 20:00 hod.

...dokončení ze strany tři

livosti a podle potřeby je pravidelně obměňovat.

TIP: Při výpadku el. energie můžete některé mražené potraviny (zelenina, kostky ledu apod.) přemístit z mrazáku do prostoru lednice, ty se zde postupně rozmrazí a pomohou tak uchovat ostatní potraviny déle chladné.

Výpadek el. energie vyřadí z provozu naprostou většinu kuchyňských sporáků. V tomto směru mají výhodu osoby, které mohou využít k ohřevu vody a jídla kachlová kamna a jiná zařízení na tuhá paliva. Vhodnou alternativou může také být campingový vařič (plynový, benzínový nebo lihový). Důležité je mít v tomto případě zajištěnou dostatečnou zásobu paliva a zápalek (zapalovačů). K přípravě jídla lze využít i domácí gril (pouze ve venkovních prostorách).

Letní branné vzdělávací seminář – bude 14. 8. 2015

Čas neuvěřitelně rychle utíká, a sotva jsme se vrátili z loňské cesty po vozovkách Dopravního podniku města Brna, tak už připravujeme letní seminář pro letošní rok. Tentokrát si v jeho průběhu ověříme vaše znalosti v oblasti bezpečnosti silničního provozu, a čeká vás i „rychlostní etapa“, která vám umožní ověřit si, jakou

Z důvodu omezené dodávky vody je vhodné použít pro servírování jídla jednorázové nádoby (papírové, plastové).

Také je vhodné si vytvořit dostatečnou zásobu hygienických prostředků, mezi kterými by Vám určitě neměly chybět:

- jednorázové vlhčené ubrousky,
- dezinfekční gel na ruce,
- dezinfekční prostředek SAVO,
- tablety a roztoky na dezinfekci vody (např. Sanosil DDW, KATADYN Micropur, AQUASTERIL)
- pytle na odpadky apod.

TIP: Tablety a roztoky na dezinfekci vody je možné zakoupit v celé řadě lékáren, outdoorových obchodů a prodejnách s vojenským vybavením.

Návštěva lékárny může být v dané situaci velmi problematická, proto si raději dopředu zajistěte dostatečnou zásobu léků a zdravotnického materiálu. Především si připravte:

- specifické léky, které obvykle užíváte,
- běžné léky (proti horečce, průjmů, bolesti apod.),
- obvazy, dezinfekční prostředky,
- vitaminové tablety apod.

Mezi další důležité vybavení, které je vhodné mít připraveno, rozhodně patří:

- přenosné svítlny (nejlépe čelovky s LED diodami nebo „třepací“ svítlny) a zásobu baterií, popř. chemické světlo,
- spací pytle, teplé zimní oblečení, deky,
- radiopřijímač s bateriemi (lze využít krátkodobě i rádio v automobilu nebo mobilním telefonu),
- finanční hotovost alespoň na tři dny provozu domácnosti (lze očekávat nefunkčnost bankomatů a el. bankovníctví),

rychlostí chůze jste schopni se v silničním provozu pohybovat.

Cílem naší cesty bude Duchovní centrum svatého Františka z Pauly ve Vranově u Brna, kde vás bude čekat tradiční „Strážníkův guláš“, pohoda a krásné prostředí zahrady kláštera. Na cestu z Ořešína přes Útěchov, která je dlouhá necelých 7 kilometrů, se vydáte dne 14. 8. 2015. **Podrobné informace o registraci, čase a místě startu najdete v červencovém čísle Absolventských listů.** Jen si nezapomeňte rezervovat termín ve svých diářích a letních aktivitách. ■

- alespoň z poloviny plnou palivovou nádrž v automobilu.

TIP: Pořiďte si napájecí adaptér nebo měnič napětí do auto-zásuvky, v případě potřeby může automobil sloužit jako malá elektrocentrála – pozor na nebezpečí otravy výfukovými plyny!

Při BLACKOUTU dojde pravděpodobně i k výpadku telekomunikačních a datových sítí. Z tohoto důvodu je vhodné si vytvořit „Plán rodinné komunikace“, tzn. domluvit se svými blízkými, kde se sejdete, když BLACKOUT nastane, případně jakým způsobem si dáte vědět, že jste v pořádku. V takových situacích je vždy vhodné informovat své okolí (sousedy, kolegy v práci) o tom, kde se budete nacházet, a to pro případ, že by Vás někdo z vašich blízkých hledal.

Pokud bydlíte v rodinném domě, máte celou řadu dalších možností, jak se na takovou událost připravit. Např. velkou výhodou mají ty domácnosti, které disponují funkční elektrocentrálou.

K ohřevu jídla nebo převaření vody můžete využít svůj krb či krbová kamna, která lze i dodatečně instalovat, pokud je k dispozici vhodný komín. Za stejným účelem si můžete na zahradě vybudovat ohniště, nutné je pamatovat na dostatečnou zásobu paliva.

Jako zdroj pitné nebo alespoň užitkové vody Vám může sloužit studna. Pokud vodu ze studny nemůžete čerpat mechanicky, je nutné mít k dispozici elektrocentrálu se samostatným čerpadlem. Můžete také využít dešťovou vodu, kterou je možné vývodem z okapu zachytávat do kádí (sudů).

Při pořizování elektrických garážových dveří a bran vždy myslíte na to, zda půjdou snadno mechanicky otevřít i v případě výpadku el. proudu.

...dokončení čtete v příštím Zpravodaji ■